

PAPER DETAILS

TITLE: ÖĞRETMEN ADAYLARININ UZAKTAN EGİTİME YÖNELİK ALGILARININ METAFORLAR
YOLUYLA BELİRLENMESİ

AUTHORS: Yigit Emrah TURGUT, Muhammet YILDIRIM

PAGES: 68-90

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2115889>

Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitime Yönelik Algılarının Metaforlar Yoluyla Belirlenmesi¹

Determining the Perceptions of Pre-Service Teachers toward Distance Education through Metaphors

Yiğit Emrah TURGUT

Doç. Dr. ◆ Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ◆ yigitemrah.turgut@erdogan.edu.tr ◆ OrcID: 0000-0002-6306-4090

Muhammet YILDIRIM

Yüksek Lisans Öğrencisi ◆ Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ◆ muhammet_yildirim20@erdogan.edu.tr ◆ OrcID: 0000-0003-4566-1155

Özet

Bu araştırmada, pandemi nedeniyle tüm derslerini uzaktan eğitim ile sürdüren öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik metaforik algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik oluşturdukları metaforların cinsiyet, öğrenim görülen bölüm ve daha önce uzaktan eğitim ile ders alma durumlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırma bir üniversitenin eğitim fakültesinin farklı bölümlerinde öğrenim görmekte olan 100 öğretmen adayıyla gerçekleştirilmiştir. Olgubilim deseninde yürütülen araştırmada elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilerek temalar oluşturulmuştur. Yapılan analiz sonucunda, oluşturulan metaforların "imkân", "erişim", "öz düzenleme", "yetersizlik", "tükenmişlik", "kalite", "ihtiyaç", "işlevsellik", "sosyal izolasyon", "çevresel faktörler", "yapaylık" ve "tekdüzelik" olmak üzere toplam 12 tema altında toplandığı görülmüştür. Bu temalar altında yer alan metaforlar ve gerekçeleri incelendiğinde bazı katılımcıların uzaktan eğitime yönelik olumlu görüş bildirdiği bazı katılımcıların ise olumsuz görüşe sahip oldukları belirlenmiştir. Sonuç olarak oluşturulan metaforların cinsiyete göre farklılık gösterdiği, öğrenim görülen bölüme ve daha önce uzaktan eğitim ile ders alma durumuna göre ise herhangi bir farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Acil uzaktan eğitim, Algı, Metafor, Öğretmen adayları.

Abstract

The study aims to determine the metaphorical perceptions of pre-service teachers towards the distance education they received due to the pandemic. In this context, it was examined whether the metaphorical perception of pre-service teachers towards distance education changed according to gender, department of education and whether they had taken courses with distance education before. The study was carried out with 100 pre-service teachers who were studying in different departments of the Faculty of Education of a state university. The data obtained in the research carried out in the phenomenological design were analyzed with the content analysis and themes were created. Findings showed that metaphors could be gathered under 12 themes, including "opportunity", "access", "self-regulation", "insufficiency", "burnout", "quality", "need", "functionality", "social isolation", "environmental factors", "artificialism", and "uniformity". When the metaphors under these themes and their justifications were examined, it was determined that some participants had a positive opinion about distance education and some had a negative opinion. As a result, it was revealed that metaphors differed according to gender, and there was no difference according to the department, or previous experience of distance education.

Keywords: Emergency distance education, Perception, Metaphor, Pre-service teachers.

¹ 1Bu çalışma Congress on Open Learning and Distance Education (ICOLDE 2021) adlı uluslararası bir kongrede sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

1. Giriş

Son yıllarda büyük bir gelişim gösteren, eğitim de kullanımı yaygınlaşan bilgi ve iletişim teknolojilerinin sağladığı olanaklar ile eğitim faaliyetlerinin geleneksel ortamlardan çevrimiçi ortamlara taşınması kolaylaşmıştır. Yaşanan bu gelişmeler eğitimsel açıdan zengin öğrenme ortamlarının oluşmasında ve uzaktan eğitim gibi öğrenme sistemlerinin gelişmesinde önemli rol oynamıştır. Uzaktan eğitimin kitlesel anlamda az maliyetle fazla öğrenciye eğitim vermek, fırsat eşitliğini sağlamak, erişimi desteklemek, eğitimde kolaylık ve esneklik sağlamak amaçlarıyla kullanılması; yaygınlaşmasının ve yeni bir yöntemden ziyade eğitim sürecinin önemli bir parçası olarak görülmesinin önünü açmıştır (Abbasi vd., 2020; Das & Biswas, 2018; Neroni vd., 2019). Bu kapsamda COVID-19 salgını gibi beklenmedik bir durumda eğitimde devamlılığın sağlanması için uzaktan eğitime zorunlu olarak geçilmiştir.

2020 yılında dünyayı etkisi altına alan COVID-19 salgını nedeniyle karantina gibi önlemlerin alınması dünya genelinde eğitimin kısa süreliğine aksamasına ve ülkelerin uzaktan eğitim uygulamalarına geçmesine neden olmuştur (Moser vd., 2021). Küresel ölçekte yaşanmakta olan ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi olarak ilan edilen olağanüstü durum karşısında toplam 191 ülkede eğitim kurumlarında yüz yüze eğitime ara verilmiştir (UNESCO, 2020a). Bu süreçte dünya genelinde 1,5 milyardan fazla öğrenci eğitimin kesintiye uğramasından etkilenmiştir (UNESCO, 2020b). Birçok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de yüz yüze eğitim kesintiye uğramış ve kısa sürede uzaktan eğitime geçiş yapılarak eğitimin devamlılığı sağlanmıştır (YÖK, 2020). Bu süreçte eğitimin sürdürülebilmesi ve geniş kitlelere taşınması için uzaktan eğitim geniş bir perspektif sunmuştur (Abbasi vd., 2020).

Pandeminin getirdiği zorunluluk ve teknolojik gelişmelerin uzaktan eğitime sağladığı avantajlar ile uzaktan eğitime talep artmaktadır (Krishnamurthy, 2020). Artan taleple birlikte uzaktan eğitim ile ilgili farklı yöntemlerin kullanıldığı, farklı değişkenlerin ele alındığı çalışmalar yapılmaktadır (Armstrong Mensah vd., 2020; Aslan, vd., 2021; Bakhov vd., 2021; Baran & Sadık, 2021; Chang vd., 2022). Bu çalışmalar arasında eğitim paydaşlarının uzaktan eğitime yönelik algılarının incelendiği çalışmalar büyük önem taşımaktadır. Çünkü uzaktan eğitimde başarıya ulaşmak ve sistemin benimsenmesi için öğretmenler ve öğrencilerin olumlu bir uzaktan eğitim algısına ve tutuma sahip olmaları oldukça önemlidir (Kaban, 2021; Sukendro vd., 2020). Nitekim alanyazında öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik algılarını incelemek için pandemi öncesinde ve sonrasında gerçekleştirilen çalışmalar mevcuttur (Bozdağ & Dinç, 2020; Çokyaman & Ünal, 2021; Hussein vd., 2020; Karal vd., 2011; Rad vd., 2021). Bu çalışmalardan bazılarında olumsuz algıların nedeni olarak öğrencilerin uzaktan eğitim sürecine aniden geçiş yapmaları, teknik aksaklıklar nedeniyle kötü deneyime sahip olmaları (Bozdağ & Dinç, 2020), motivasyon eksikliği (Fidalgo vd., 2020), artan ödev yükü, dikkat dağınıklığı, yetersiz destek ve iletişim eksikliği belirtilmektedir (Hussein vd., 2020). Öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik olumlu algıya sahip oldukları sonucuna ulaşan çalışmalar da bulunmaktadır (Bączek vd., 2021; Çivril vd., 2018; Çokyaman & Ünal, 2021; Genç vd., 2020; Rad vd., 2021). Bu çalışmalarda, öğrenciler; uzaktan eğitimin yaşam boyu öğrenmeyi desteklediğini, esneklik sağladığını, ekonomik olduğunu, duyuşsal açıdan doyum sağladığını (Çivril vd., 2018), eğitime ulaşmayı kolaylaştırdığını (Genç vd., 2020, Bączek vd., 2021, Çokyaman & Ünal, 2021), öğrenenler ile iletişimi hızlandırdığını (Rad vd., 2021) ve kendi öğrenmeleri üzerinde daha fazla kontrole sahip olduklarını (Bączek vd., 2021) belirtmişlerdir.

İlgili literatürde öğretmen ve öğrencilerin uzaktan eğitim algılarının belirlenmesinde genellikle ölçek ve anket kullanıldığı görülmektedir (Bączek vd., 2021; Başar vd., 2019; Fidalgo vd., 2020; Gonçalves vd., 2020). Bununla beraber anket ve ölçek ile geniş kitlelerden veri elde edilen çalışmalar gerçekleştirilmiş olsa bile toplanan verilerin deneyimi, duyguları ve düşünceleri ölçmede birtakım

sınırlılıkları bulunabilmektedir (Wilson & Elliot 2016). Nitekim açık uçlu sorular içeren anketlerde katılımcıların yönlendirilmeden çeşitli cevaplar vermesi sağlansa da bu durum araştırmalarda amacından uzak yanıtların verilmesine ve eksik veri elde edilmesine yol açabilmektedir (Reja vd., 2003). Öğrencilerin konu ile ilgili algısı hakkında detaylı bilgiye sahip olmak adına metaforların tercih edilebileceği ifade edilmektedir (Yılmaz & Güven, 2015).

Öğrencilerin mevcut eğitim sistemine yönelik algıları ve görüşlerinin öğrenmelerini ve akademik performanslarını etkilediği bilinmektedir (Guo, 2018). Bu kapsamda COVID-19 salgını nedeniyle eğitim-öğretimde uzaktan eğitim faaliyetlerine zorunlu geçiş öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik düşüncelerinin yeniden incelenmesini gerekli kılmıştır (Kaban, 2021). Nitekim uzaktan eğitim ve acil uzaktan eğitim kavramları ve sistemleri arasında farklılıklar bulunmaktadır (Sezgin, 2021). Uzaktan eğitimde planlı ve programlı bir şekilde öğrenme-öğretme faaliyetleri devam ettirilirken (Baran & Sadık, 2021) acil uzaktan eğitimde acil durum veya kriz sırasında ihtiyaca yönelik geçici öğretimsel destek sunulmaktadır (Bakhov vd., 2021). Bu kapsamda COVID-19 öncesinde öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algılarını belirlemeye yönelik yapılan çalışmalara ilave olarak pandemi döneminde yeni çalışmalar yürütülüp literatüre katkı sağlanabilir. Mevcut eğitim faaliyetlerini uzaktan eğitim yöntemi ile gerçekleştiren, geleceğin uzaktan eğitim uygulayıcıları olarak öğretmen adaylarının uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerinin ve yaklaşımlarının anlaşılması; uzaktan eğitim uygulaması hakkında bilinen yanlışların ortaya çıkarılmasına, olumsuz algılara yönelik gerekli önlemler alınmasına ve gelecekte daha da yaygınlaşacak olan uzaktan eğitimin iyileştirilmesine yardımcı olacaktır (Başar vd., 2019). Bu sebeplerle öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik metaforik algılarının betimlenmesi, sürecin iyileştirilmesi ve anlamlandırılması açısından fayda sağlayacaktır (Tuncay & Özçınar, 2009).

İlgili alanyazında öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik algılarının metaforlar yoluyla incelendiği, pandemi öncesinde ve sonrasında gerçekleştirilen çalışmalar mevcuttur (Atik, 2020; Bozdağ & Dinç, 2020; Taş vd., 2016; Yılmaz & Güven, 2015). Bu çalışmalar incelendiğinde öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik oluşturdıkları metaforların farklılık gösterdiği, bazı öğretmen adayları uzaktan eğitime yönelik olumlu metaforlar ile olumlu görüş belirtirken bazılarının olumsuz metaforlar ile memnuniyetsizliklerini dile getirdikleri görülmektedir. Çalışmalarda öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik oluşturdıkları olumlu metaforlarda çoğunlukla uzaktan eğitimin zaman ve mekân esnekliği sağlayarak eğitimin sürdürülmesi için imkân ve kolaylık oluşturduğuna değindikleri belirtilmektedir (Atik, 2020; Bozdağ & Dinç, 2020; Taş vd., 2016). Olumsuz metaforlarda ise öğretmen adaylarının ağırlıklı olarak uzaktan eğitimde etkileşim eksikliğinden (Yılmaz & Güven, 2015), teknik problemler yaşanmasından (Atik, 2020) ve uzaktan eğitimin gelişimlerine fayda sağlamamasından (Taş vd., 2016) şikayetçi oldukları ifade edilmektedir. Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik algılarındaki bu farklılık nedeniyle konu ile ilgili daha fazla çalışma gerçekleştirilerek literatürün zenginleştirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Nitekim pandemi öncesinde öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik algılarının metaforlar aracılığıyla incelendiği çalışmaların bazılarında bazı katılımcıların sınırlı uzaktan eğitim deneyimine sahip oldukları bazılarının ise daha önce uzaktan eğitim deneyimi yaşamadıkları belirtilmektedir (Taş vd., 2016; Yılmaz & Güven, 2015). Pandemi döneminde gerçekleştirilen çalışmaların ise tek bir öğretmenlik bölümüne odaklanılarak demografik bilgiler ele alınmadan gerçekleştirildiği görülmektedir (Bozdağ & Dinç, 2020; Atik, 2020). Bu araştırma; pandemi döneminde gerçekleştirilmesi, mevcut eğitimlerini uzaktan eğitim ile devam ettiren birden fazla öğretmenlik bölümünden öğrenci ile yürütülmesi, kapsamı ve değişkenleri açısından farklılık göstermektedir. Bu kapsamda öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik algılarının tespit edilmesi; uzaktan eğitime yönelik bakış açılarını olumlu yönde etkilemek, deneyimlerini kaliteli hale getirmek ve uzaktan eğitimin niteliğinin artırmak için yapılması gerekenler noktasında yol gösterici olabilir.

Pandeminin getirdiği zorunluluk ile eğitim faaliyetlerini uzaktan eğitim ile sürdüren öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik olumlu algıya sahip olmaları mevcut eğitimlerine katkı sağlayabileceği gibi meslek hayatlarında uzaktan eğitim kullanma tercihlerini de etkileyecektir. Bu doğrultuda araştırma, öğretmen adaylarının ileride meslek hayatlarında uzaktan eğitime yer verme eğilimlerinin betimlenmesi açısından önem taşımaktadır. Bu kapsamda araştırmada ... Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik metaforik algılarının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Böylece öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik algıları tespit edilerek mevcut ve gelecekteki rollere nasıl baktıklarına dair önemli çıkarımlarda bulunulabilecektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğretmen adayları uzaktan eğitime yönelik algılarını hangi metaforlar aracılığıyla açıklamaktadırlar?
2. Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik metaforik algıları hangi kavramsal kategoriler altında toplanabilir?
3. Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik algılarının oluşturduğu kavramsal kategoriler;
 1. Cinsiyet,
 2. Öğrenim görülen bölüm,
 3. Daha önce uzaktan eğitim yoluyla ders alma durumudeğişkenlerine göre değişiklik göstermekte midir?

2. Yöntem

2.1. Araştırma Deseni

Olgubilim deseni farkında olduğumuz ancak ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanan ve deneyimi esas alan bir desendir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Katılımcıların bir olguyu nasıl deneyimlediğini öznel olarak yaşadığı haliyle inceleyerek deneyimin nasıl algılandığını belirlemek amacıyla kullanılabilir (Christensen vd., 2015). Metaforlar ise katılımcıların algılarının, anlayışlarının ve deneyimlerinin iç dünyasını açıklamak amacıyla tercih edilebilir (Jensen, 2006). Nitel araştırmaların doğasından kaynaklı olarak sağladığı karmaşık anlamlı yapılar içeren bilgilerin karmaşıklığından arındırılıp açıkça yapılandırılması için metaforlar kullanılabilir (Schmitt, 2005). Metaforlar insanların herhangi bir konudaki duygu, düşünce ve tutumlarını belirlemek için kullanılan geleneksel veri toplama tekniklerinden olan gözlem ve görüşme gibi tekniklere göre daha kolay ve kullanışlıdır (Güneş & Fırat, 2016). Gözlem tekniğinde insan duygu, düşünce ve davranışlarını nedenleriyle ayrıntılı bir şekilde incelemek güçtür (Türnüklü, 2000). Görüşmeler ise insanların görüş ve düşünceleri hakkında perspektif sunsa da katılımcının duygularını her yönüyle dile getirme zorluğu nedeniyle olaylar, davranışlar ve daha derin güdülenmelerin tartışılması açısından sınırlıdır (Berg & Lune, 2019). Bu doğrultuda pandemi sürecinde uzaktan eğitim ile eğitim faaliyetlerini sürdüren öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algılarını belirlemek amacıyla çalışmada olgubilim deseni tercih edilerek metaforlar kullanılmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Olgubilim araştırmalarında araştırma kapsamında ele alınan olguya dair yaşantıya sahip olan ve bu olguyu yansıtabilecek kişi ya da gruplardan veriler elde edilmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Bu nedenle araştırmada katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Ölçüt örnekleme, daha önce belirlenen ve aynı ölçütleri karşılayan durumları çalışmak için kullanılmaktadır (Patton, 2014). Bu kapsamda araştırma için katılımcıların pandemi sürecinde eğitim alması, eğitim fakültesinde öğrenim görmesi ve farklı

bölümlerden olması temel ölçüt olarak kabul edilmiştir. Bu doğrultuda araştırma 2020-2021 akademik yılı bahar döneminde bir üniversitenin eğitim fakültesinin farklı bölümlerinde öğrenim gören ve eğitimlerini uzaktan eğitim ile devam ettiren 100 öğretmen adayı ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubuna ait demografik bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Çalışma Grubuna Ait Demografik Özellikler

Bölüm	Cinsiyet				Daha Önce Uzaktan Eğitim İle Ders Alma Durumu			
	Kadın		Erkek		Evet		Hayır	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Fen Bilgisi Öğretmenliği	13	13,00	1	1,00	5	5,00	9	9,00
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	8	8,00	4	4,00	3	3,00	9	9,00
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	10	10,00	2	2,00	4	4,00	8	8,00
Resim - İş Öğretmenliği	10	10,00	4	4,00	4	4,00	10	10,00
Sınıf Öğretmenliği	14	14,00	2	2,00	8	8,00	8	8,00
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	12	12,00	1	1,00	4	4,00	9	9,00
Türkçe Öğretmenliği	14	14,00	5	5,00	7	7,00	12	12,00
Toplam	81	81,00	19	19,00	35	35,00	65	65,00

Katılımcıların uzaktan eğitim deneyimleri öğrencilerin eğitimlerini sürdürdükleri üniversitenin pandemi döneminde aldığı kararlar doğrultusunda şekillenmiştir. Üniversite yönetiminin aldığı karar doğrultusunda dersler eşzamanlı canlı dersler şeklinde yürütülmüştür. Canlı dersler Google Meet aracılığı ile bir ders saati 40 dakika olarak işlenmiştir. Ayrıca öğretim elemanlarından canlı dersleri işlemekle birlikte haftalık olarak her konu için sunu veya ders notu gibi ders materyalini ve dersin video kaydını sanal sınıf uygulaması olan Google Classroom’a yükleyerek öğrencilerle paylaşmaları istenmiştir. Bu bağlamda, öğrenciler pandemi sürecinde Google Meet ile canlı derslere katılım sağlayıp dersle ilgili dokümanlara da Google Classroom’dan erişim sağlayarak eğitim-öğretim faaliyetlerini gerçekleştirmişlerdir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Anketler araştırma katılımcılarının fikir, algı ve öznel bakış açıları hakkında bilgi edinmek amacıyla kullanılabilmektedir (Christensen vd., 2015). Bu nedenle araştırmada öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik metaforik algılarının belirlenmesi amacıyla veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Anket formu ile ilgili Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi alanından iki uzmanın görüşleri alınmıştır. Alınan bilgiler doğrultusunda anket formu düzenlenerek son hali verilmiştir. Anket formunun yönergesinde katılımcılar araştırma ile ilgili bilgilendirilmiştir. Formun ilk bölümünde katılımcıların demografik durumlarının belirlenmesine yönelik cinsiyet, öğrenim gördükleri bölüm ve daha önce uzaktan eğitim yoluyla ders alma durumları ile ilgili soruları cevaplamaları istenmiştir. Katılımcıların metafor cümlesini tamamlama biçimi hakkında bilgi sahibi olmaları için akıllı telefonlar ile ilgili “Akıllı telefon ilk yardım çantası gibidir; çünkü yerinde kullanıldığında can kurtarabiliyor.” şeklinde bir örnek sunulmuş ve uzaktan eğitime yönelik metafor

oluşturmaları için “Uzaktan eğitim gibidir, çünkü” ifadesini kendi düşüncelerine göre tamamlamaları istenmiştir.

2.4. Veri Toplama Süreci ve Verilerin Analizi

İçinde bulunulan pandemi süreci nedeniyle verilerin Web ortamında toplanması uygun görülmüştür. Bu bağlamda Google Formlar ile hazırlanan anket formu aracılığıyla veriler 01.04.2021 ve 10.05.2021 tarihleri arasında gönüllülük esasına dayalı olarak toplanmıştır. Bu süreçte bazı katılımcıların oluşturdukları metaforlar eksik olduğu ve uygun formatta oluşturulmadığı için çıkarılmış ve geçerli metafor sayısı uygun seviyeye ulaşınca kadar veri toplanmıştır. Sonuç olarak araştırmaya toplamda 185 öğretmen adayı katılım göstermiş, uygun olmayan ve gerekçeleri ifade edilmeyen 85 metafor elenerek nihai çalışma grubunu 100 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmaya katılım sağlayan öğretmen adayları K-1, K-2, K-3, K-100 şeklinde kodlanarak bulgular kısmında katılımcıların ifadelerinden doğrudan alıntı yapılmıştır.

Araştırmada anket ile elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak çözümlenmiştir. İçerik analizi, bilimsel yöntemler kullanılarak metinlerden tekrarlanabilir ve geçerli çıkarımlar yapmak için tercih edilen bir araştırma tekniğidir (Krippendorff, 2018). İçerik analizi ile büyük miktarda veri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilerek daha anlaşılır bir biçimde sunulabilmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Bu nedenle daha sağlıklı sonuçlara ulaşılması ve anlaşılır yorumlar yapılması için oluşturulan metaforlar temalar halinde bir araya getirilmeden önce uygun olmayan metaforlar çalışma dışında bırakılmıştır. Araştırmaya dahil edilecek metaforlar belirlendikten sonra araştırmacılar bireysel olarak, metaforların açıklanması için sunulan gerekçeleri inceleyerek kodlar oluşturmuş ve bu kodlar arasındaki ortak yönleri belirleyerek temalar meydana getirmişlerdir. Ardından araştırmacılar bir araya gelerek fikir ayrılığı olan kod ve temalar hakkında görüşerek fikir birliğine varılmıştır. Bu doğrultuda öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik oluşturdukları metaforlar 12 temaya ayrılmıştır.

2.5. Geçerlik, Güvenirlik ve Etik

Güvenirliğin artırılması amacıyla veri analizi farklı zamanlarda tekrarlanmış, oluşturulan metaforlar alanında uzman kişiler tarafından kodlanmış ve kodlayıcılar arası uyum yüzdesine bakılmıştır. Uzmanlar tarafından yapılan kodlama ile araştırmacıların yaptığı kodlamanın karşılaştırılması ve uzman görüşleri ile güvenilirliği sağlamak amacıyla Miles & Huberman (2016)'ın, formülü (Güvenirlik= görüş birliği sayısı/ [toplam görüş birliği + görüş ayrılığı sayısı] X 100) kullanılarak kodlayıcılar arası uyum hesaplanmıştır. Karşılaştırma sonucunda güvenilirlik %92 olarak bulunmuştur. Bu sonuç yapılan kodlamaların güvenilir olduğunun bir göstergesidir. Buna ek olarak araştırma bulgularının desteklenmesi ve verilerin geçerliliğinin artırılması için bulgular bölümünde katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntı yapılmıştır. Araştırmanın etik ilkelere uygunluğu Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 30/03/2021 tarihli, 2021/83 sayılı toplantısında değerlendirilmiş ve etik kurul izni verilmiştir. Katılımcılar çalışmanın amacı, kişisel bilgilerin gizliliği ve verilerinin çalışma dışında kullanılmayacağı konusunda bilgilendirilerek gönüllülük esasına dayalı olarak çalışmaya katılım sağlamışlardır.

3. Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik oluşturdukları metaforlar ve bu metaforların yer aldığı temalar sunulmuştur. Aynı zamanda oluşturulan temaların

cinsiyete, öğrenim görülen bölüme daha önce uzaktan eğitim yoluyla ders alma durumuna göre dağılımları incelenmiştir.

3.1. Uzaktan Eğitime Yönelik Metaforlar

Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik algılarına göre oluşturdukları metaforlar Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Uzaktan Eğitime Yönelik Metaforlar

No	Metafor	f	No	Metafor	f	No	Metafor	f
1	Can simidi	3	31	Cips paketi	1	61	Not defteri	1
2	Hapishane	3	32	Covid-19	1	62	Overlok makinesi	1
3	Çiçek	2	33	Çanta	1	63	Özgürlük	1
4	Çöl	2	34	Çölde bir bardak su bulmak	1	64	Performans Ödevi	1
5	Hızır	2	35	Deplasman maçı	1	65	Platonik aşk	1
6	Güneş	2	36	Dilsiz yemek yemek	1	66	Promosyon bilet	1
7	İşkence	2	37	Dipsiz kuyu	1	67	Ramazan orucu	1
8	Kahve	2	38	El feneri	1	68	Satranç	1
9	Kaset	2	39	Enstrüman	1	69	Sihirli değnek	1
10	Acı biber	1	40	Fırtına	1	70	Sokak lambaları	1
11	Acil numaralar	1	41	Fiziksel Engel	1	71	Su içmek	1
12	Ağaç	1	42	Görüntülü arama	1	72	Suni teneffüs	1
13	Akşamdan kalma yemek	1	43	Hazır bilgi	1	73	Uçak simülatörü	1
14	Ambulans	1	44	Işık	1	74	Uzak gözlüğü	1
15	Anlık haber programı	1	45	Işınlanma	1	75	Uzaktan kumanda	1
16	Anne	1	46	İçeriği kalitesiz kitap	1	76	Üniversitem	1
17	Aperatif yemek	1	47	İlaç	1	77	Verimsiz toprak	1
18	Asgari ücret	1	48	İnternet ağı	1	78	Yağmurdan kaçarken doluya tutulmak	1
19	Ay	1	49	İnternet alışverişi	1	79	Yanan kibrit	1
20	Ayna	1	50	Kadın çantası	1	80	Yangın alarmı	1
21	Baba	1	51	Kazanılmış zaman	1	81	Yangın söndürme aleti	1
22	Besin	1	52	Kış günündeki güneş	1	82	Yara bandı	1
23	Bilgisayardan kitap okumak	1	53	Krematoryum	1	83	Yedek lastik	1
24	Bomba	1	54	Kurtarıcı	1	84	Yedek oyuncu	1
25	Boş kutu	1	55	Kuru ekmek	1	85	Yedi kilitli hazine kapısı	1
26	Boş kuyu	1	56	Kutu	1	86	Yemek	1
27	Buzdolabı	1	57	Kütüphane	1	87	Yetersiz okul	1
28	Camın önüne konan kuş	1	58	Labirent	1	88	Yokuşu olan yol	1
29	Cankurtaran	1	59	Lezzetli olmayan yemek	1	89	Yol	1

30	Cep	1	60	Metafor	1		
						TOPLAM	100

Tablo 2 incelendiğinde, öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik 100 adet metafor oluşturdukları görülmektedir. Oluşturulan metaforlardan en sık tekrar edilenlerin Can simidi (3), Hapishane (3), Çiçek (2), Çöl (2), Hızır (2), Güneş (2), İşkence (2), Kahve (2) ve Kaset (2) metaforları olduğu belirlenmiştir.

3.2. Uzaktan Eğitime Yönelik Metaforların Yer Aldığı Temalar

Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik oluşturdukları metaforlar imkân, erişim, öz düzenleme, yetersizlik, tükenmişlik, kalite, ihtiyaç, işlevsellik, sosyal izolasyon, çevresel faktörler, yapaylık ve tekdüzelik olmak üzere toplam 12 tema altında toplanmıştır. Tablo 3'te bu temalarda yer alan metaforlar ve metaforların frekans değerleri yer almaktadır.

Tablo 3. Uzaktan Eğitime Yönelik Metaforların Yer Aldığı Temalar

Temalar	No	Metafor	f	No	Metafor	f	No	Metafor	f
<i>İmkân</i>	1	Can simidi	2	2	Güneş	2	3	Hızır	2
	4	Acil numaralar	1	5	Ambulans	1	6	Ay	1
	7	Besin	1	8	Cankurtaran	1	9	Hazır bilgi	1
	10	Kazanılmış zaman	1	11	Kurtarıcı	1	12	Kütüphane	1
	13	Sihirli değnek	1	14	Uzak gözlüğü	1	15	Yangın söndürme aleti	1
	16	Yedek lastik	1	17	Yedek oyuncu	1	18	Yol	1
<i>Erişim</i>	1	Anlık haber programı	1	2	Buzdolabı	1	3	Cep	1
	4	Çanta	1	5	Görüntülü arama	1	6	Işınlanma	1
	7	İnternet alışverişi	1	8	Kutu	1	9	Not defteri	1
	10	Overlok makinesi	1	11	Özgürlük	1	12	Promosyon bileti	1
	13	Uzaktan kumanda	1	14	Üniversitem	1			
<i>Öz Düzenleme</i>	1	Çiçek	2	2	Acı biber	1	3	Ayna	1
	4	Bomba	1	5	Camın önüne konan kuş	1	6	Enstrüman	1
	7	İlaç	1	8	Kahve	1	9	Performans ödevi	1
	10	Ramazan orucu	1	11	Satranç	1	12	Yangın alarmı	1
	13	Yemek	1						
<i>Yetersizlik</i>	1	Aperatif yemek	1	2	Asgari ücret	1	3	Can simidi	1
	4	Cips paketi	1	5	Çölde bir bardak su bulmak	1	6	Dipsiz kuyu	1
	7	El feneri	1	8	Kış günündeki güneş	1	9	Kuru ekmek	1
	10	Metafor	1	11	Sokak lambaları	1	12	Yanan kibrit	1
	13	Yetersiz okul	1						
<i>Tükenmişlik</i>	1	Boş kuyu	1	2	Fırtına	1	3	Fiziksel engel	1
	4	İşkence	1	5	Krematoryum	1	6	Labirent	1
	7	Yağmurdan kaçarken doluya tutulmak	1	8	Yokuşu olan yol	1			

Kalite	1	Çöl	2	2	Akşamdan kalma yemek	1	3	Boş kutu	1
	4	Dilsiz yemek yemek	1	5	İçeriği kalitesiz kitap	1	6	Verimsiz toprak	1
İhtiyaç	1	Anne	1	2	Baba	1	3	Deplasman maçı	1
	4	Su içmek	1	5	Suni teneffüs	1	6	Yara bandı	1
İşlevsellik	1	Ağaç	1	2	Işık	1	3	Kadın çantası	1
	4	Kahve	1	5	Lezzetli olmayan yemek	1			
Sosyal İzolasyon	1	Hapishane	3	2	Covid-19	1			
Çevresel Faktörler	1	İnternet ağı	1	2	İşkence	1	3	Yedi kilitli hazine kapısı	1
Yapaylık	1	Bilgisayardan kitap okumak	1	2	Platonik aşk	1	3	Uçak simülatörü	1
Tekdüzelik	1	Kaset	2						

Tablo 3 incelendiğinde uzaktan eğitimin gerekli zamanlarda kolaylıklar sağladığını, eğitimin devam ettirilebilmesi için imkân ve olanak sunduğunu belirten metaforların “imkân” temasının altında toplandığı görülmüştür. 21 metafor ile imkân temasının en fazla metaforu içerdiği tespit edilmiştir. Bu tema altında ikişer katılımcının uzaktan eğitimi can simidine, güneşe ve Hızır’a benzettiği belirlenirken diğer 15 metaforun tekrarlanmadığı görülmüştür. Bu doğrultuda uzaktan eğitimi *güneşe* benzeten öğrencilerden biri (K-97) gerekçesini “Olduğumuz karanlıktan bir nebze aydınlığa çıkmamızı sağlayan bir yoldur.” şeklinde belirtmiştir. Benzer şekilde K-42 uzaktan eğitimi *can simidine* benzeterek “Zor zamanların kurtarıcısıdır.” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Uzaktan eğitimin zaman ve mekân bağımsızlığı sağladığını, bilgiye her an elinin altındaymış gibi hızlı ve kolay bir şekilde erişildiğini belirten 14 adet metafor “erişim” temasında toplanmıştır. Bu tema altında yer alan metaforların tekrar etmediği görülmüştür. Bu temada K-57 uzaktan eğitimi *ışınlanmaya* benzeterek gerekçesini “Zamanı mekânı aşmayı sağlar.” şeklinde belirtmiştir. Benzer şekilde K-53 “Elimi attığımda ulaşabiliyorum.” şeklinde gerekçe sunarak uzaktan eğitimi *cebe* benzetmiştir.

Bireylerin seçimlerinin ve bilinçli davranmalarının uzaktan eğitimin etkililiğini ve verimini farklılaştırabileceğini belirten metaforlar “öz düzenleme” teması altında toplanmıştır. Bu tema altında toplamda 13 metafor olduğu ve sadece çiçek metaforunun tekrarlandığı (f=2) tespit edilmiştir. Bu doğrultuda uzaktan eğitimi *çiçeğe* benzeten K-27 “Sulamadıkça, önem vermedikçe açmaz, başarı sağlamaz.” şeklinde görüş belirtirken *aynaya* benzeten K-34 “Ne kadar güzel ve temiz kullanırsan o kadar güzel gösterir.” şeklinde gerekçe sunmuştur.

Uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime göre kısıtlı olduğunu, ihtiyacı karşılamada yetersiz kaldığını ve tatmin etmediğini belirten 13 metafor “yetersizlik” teması altında toplanmıştır. Bu tema altında yer alan metaforların tekrar etmediği görülmüştür. Bu temada K-28 “Bizi dersler konusunda aydınlatır fakat okul kadar ısıtamaz.” şeklindeki görüşüyle uzaktan eğitimi *kış günündeki güneşe* benzetirken, K-71’de “Temel düzeyde bilgi veriyor ama tatmin etmiyor.” şeklinde görüşü ile *kuru ekmeğe* benzetme yapmıştır.

Öğrenme sürecinde zorluklar ile karşılaşıldığını, davranışsal ve duygusal olarak umutsuzluğa ve çaresizliğe neden olduğunu belirten 8 metafor “tükenmişlik” teması altında toplanmıştır. Bu tema altında yer alan metaforların tekrar etmediği tespit edilmiştir. Tükenmişlik temasında uzaktan eğitimi *krematoryuma* benzeten K-86 “Küllerimiz oluşuna kadar yakmaya devam ediyor.” şeklinde görüş belirtirken, *labirente* benzeten K-69 “Bir türlü eyleme geçemiyor yönümü bulamıyorum.” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Uzaktan eğitimin herhangi bir faydası olmadığını, verimsiz ve kullanışsız olduğunu belirten metaforlar “kalite” teması altında toplanmıştır. Bu tema altında toplamda 7 metafor bulunduğu ve sadece çöl metaforunun tekrarlandığı (f=2) tespit edilmiştir. Bu doğrultuda uzaktan eğitimi *çöle* benzeten K-64 “Sağlıklı bir verimi yoktur” şeklinde görüş belirtirken *verimsiz toprağa* benzeten K-19 “O toprağa ne yaparsan yap ot da büyümeyiz çiçek de.” şeklinde gerekçe sunmuştur.

Eğitimin aksadığı süreçte eğitim faaliyetlerinin devamlılığı ve ihtiyacın giderilmesi için uzaktan eğitimin gerekli olduğunu belirten 6 metafor “ihtiyaç” teması altında toplanmıştır. Bu tema altında yer alan metaforların tekrar etmediği görülmüştür. Bu temada K-45 uzaktan eğitimi *su içmeye* benzeterek gerekçesini “Yaşam için gereklidir.” şeklinde ifade etmiştir. Benzer şekilde K-21 uzaktan eğitimi *yara bandına* benzeterek “Eğitimdeki şu an açıklığı kapatır ve sarar.” şeklinde görüş belirtmiştir.

Uzaktan eğitimin birçok ihtiyacı karşılayabildiğini ve faydalı sonuçlar sağladığını belirten 5 metafor “işlevsellik” teması altında toplanmıştır. Bu tema altında yer alan metaforların tekrar etmediği tespit edilmiştir. Bu temada K-63 “Edindiğimiz bilgilerle bizi aydınlatır.” şeklinde görüşüyle uzaktan eğitimi *ışığa* benzetirken, K-25’ de “İçinde hangi dersten ne ararsan bir şey bulunur.” şeklinde görüşü ile *kadın çantasına* benzetme yapmıştır.

Uzaktan eğitimin bireyleri fiziksel olarak toplumdan uzaklaştırdığını, yalnızlık hissi oluşturduğunu, iletişim ve gerçek zamanlı etkileşimde azalmaya neden olduğunu belirten metaforlar “sosyal izolasyon” teması altında toplanmıştır. Bu tema altında toplamda 4 metafor bulunduğu ve üç katılımcının uzaktan eğitimi hapis haneye benzettiği belirlenmiştir. Bu doğrultuda uzaktan eğitimi *hapis haneye* benzeten katılımcılardan biri olan K-4 “Öğrenciler toplumu görmüyor.” şeklinde görüş ifade ederken *COVID-19’a* benzeten K-38 “Çünkü insanları birbirinden uzaklaştırıyor.” şeklinde gerekçe sunmuştur.

Uzaktan eğitimin dış etkenlerden etkilendiğini ve bu dış etkenlerin verimliliğini azalttığını belirten 3 metaforun “çevresel faktörler” teması altında toplandığı ve bu metaforların tekrarlanmadığı tespit edilmiştir. Çevresel faktörler temasında K-52 uzaktan eğitimi *işkenceye* benzeterek “Evde internet ya da elektrik kesintisi stresi olma ihtimali işkenceden başka bir şey olamaz. Özellikle sınavlarda stresi ona katlar.” şeklinde görüş belirtirken, K-77 *internet ağına* benzetme yaparak “Alt yapısı ne kadar iyiye o kadar verim alırız.” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Uzaktan eğitimin yüz yüze eğitimin yerini tutmadığını, gerçekliğinin düşük olduğunu, doğal ve olağan olmadığını belirten 3 metaforun “yapaylık” teması altında toplandığı ve bu metaforların tekrarlanmadığı belirlenmiştir. Yapaylık teması altında K-6 uzaktan eğitimi *uçak simülatörüne* benzeterek gerekçesini “Hiçbir zaman bir normal uçak havası vermez.” şeklinde ifade etmiştir. Benzer şekilde K-24 uzaktan eğitimi *platonik aşka* benzeterek “Görüyorsun ama dokunamıyorsun.” şeklinde görüş belirtmiştir.

Uzaktan eğitimin hep aynı düzende işlediğini ve sürekli aynı şeylerin tekrarlandığını belirten 2 metafor “tekdüzelik” teması altında yer almıştır. Bu temada sadece kaset metaforunun bulunduğu ve bu metaforun iki kez tekrar ettiği görülmüştür. Bu doğrultuda uzaktan eğitimi *kasete* benzeten öğrencilerden K-13 “İçinde kayıtlı olan her şey aynı şekilde tekrar eder.” şeklinde görüş belirtirken, K-96 “Kapasitesi sınırlıdır. İçindeki şarkılar bittiğinde durur. Yani sadece içindekilerle yetiniriz.” şeklinde gerekçe sunmuştur.

3.3. Metaforik Temaların Cinsiyet, Bölüm ve Daha Önce Uzaktan Eğitim ile Ders Alma Durumu Değişkenlerine Göre

Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik algılarına ilişkin oluşturdukları temalar cinsiyete, öğrenim gördüğü bölüm ve daha önce uzaktan eğitim ile ders alma durumuna göre Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Metaforik Temaların Cinsiyet, Bölüm ve Daha Önce Uzaktan Eğitim ile Ders Alma Durumu Değişkenlerine Göre

Temalar	İmkân	Erişim	Öz Düzenleme	Yetersizlik	Tükenmişlik	Kalite	İhtiyaç	İşlevsellik	Sosyal İzolasyon
Cinsiyet									
Kadın	16 (%19,8)	11 (%13,6)	11 (%13,6)	12 (%14,8)	8 (%9,9)	5 (%6,2)	5 (%6,2)	4 (%4,9)	4 (%4,9)
Erkek	5 (%26,3)	3 (%15,8)	3 (%15,8)	1 (%5,3)		2 (%10,5)	1 (%5,3)	1 (%5,3)	
Bölümler									
Fen Bilgisi Öğretmenliği	4 (%28,6)	1 (%7,1)	3 (%21,4)	2 (%14,3)	2 (%14,3)	1 (%7,1)			
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	4 (%33,3)	3 (%25,0)	1 (%8,3)				1 (%8,3)		1 (%8,3)
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	2 (%16,7)		1 (%8,3)	4 (%33,3)	1 (%8,3)	2 (%16,7)	1 (%8,3)	1 (%8,3)	
Resim - İş Öğretmenliği	2 (%14,3)	2 (%14,3)	1 (%7,1)	2 (%14,3)	2 (%14,3)	2 (%14,3)		1 (%7,1)	1 (%7,1)
Sınıf Öğretmenliği	1 (%6,3)	2 (%12,5)	5 (%31,3)	2 (%12,5)	2 (%12,5)	1 (%6,3)	1 (%6,3)	1 (%6,3)	
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	3 (%23,1)	3 (%23,1)	3 (%23,1)	2 (%15,4)			1 (%7,7)		1 (%7,7)
Türkçe Öğretmenliği	5 (%26,3)	3 (%15,8)		1 (%5,3)	1 (%5,3)	1 (%5,3)	2 (%10,5)	2 (%10,5)	1 (%5,3)
Daha Önce Uzaktan Eğitim ile Ders Alma Durumu									
Evet	5 (%14,7)	8 (%23,5)	6 (%17,6)	7 (%20,6)	2 (%5,9)	1 (%2,9)	1 (%2,9)	2 (%5,9)	
Hayır	16 (%24,2)	6 (%9,1)	8 (%12,1)	6 (%9,1)	6 (%9,1)	6 (%9,1)	5 (%7,6)	3 (%4,5)	4 (%5,9)

Tablo 4 incelendiğinde hem kadın (%19,8) hem de erkek (%26,3) öğretmen adaylarının en fazla metaforu “imkân” teması altında oluşturdukları belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforların %46’sının olumlu, %40’ının olumsuz ve %14’ünün ne olumlu ne de olumsuz olduğu tespit edilmiştir. Erkek öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforların %52,7’si olumlu temalarda (imkân, erişim, ihtiyaç ve işlevsellik), %31,6’sı olumsuz temalarda (yetersizlik, tükenmişlik, kalite, sosyal izolasyon, çevresel faktörler, yapaylık ve tekdüzelik) toplanırken; kadın öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforların %44,5’i olumlu, %42’si olumsuz temalarda toplanmıştır. Aynı zamanda erkek öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforların %15,8’inin olumlu ya da olumsuz olarak sınıflandırılmayan “öz düzenleme” temasında yer aldığı, kadınlarda bu oranın %13,6 olduğu tespit edilmiştir. “Tükenmişlik”, “sosyal izolasyon” ve “tekdüzelik” gibi olumsuz temalarda erkek öğretmen adayların metafor oluşturmadıkları belirlenmiştir.

“imkân” teması altında her bölümden en az bir öğrencinin bulunduğu tespit edilmiştir. Fen bilgisi öğretmenliği ve ilköğretim matematik öğretmenliği bölümündeki öğretmen adaylarının en fazla metaforu (4) “imkân” temasında, Psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenliği bölümündeki öğretmen adaylarının en fazla metaforu (4) “yetersizlik” temasında, Resim-İş öğretmenliği bölümündeki öğretmen adaylarının en fazla metaforu (2) “imkân”, “erişim”, “yetersizlik”, “tükenmişlik” ve “kalite” temalarında, Sınıf öğretmenliği bölümündeki öğretmen adaylarının en fazla metaforu (5) “öz düzenleme” temasında, Sosyal bilgiler öğretmenliği bölümündeki öğretmen adaylarının en fazla metaforu (3) “imkân”, “erişim” ve “öz düzenleme” temalarında, Türkçe öğretmenliği bölümündeki öğretmen adaylarının en fazla metaforu (5) “imkân” temasında oluşturdukları belirlenmiştir.

Öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğunun (%66) daha önce uzaktan eğitim ile ders almadıkları ve bu öğretmen adaylarının büyük bir kısmının (%24,2) uzaktan eğitimi imkân sağlayıcı olarak algıladıkları belirlenmiştir. Uzaktan eğitim deneyimi olan öğrencilerin ise çoğunlukla (%23,5) “erişim” teması altında metafor oluşturdukları görülmüştür. Ayrıca uzaktan eğitimin yalnızlık hissi oluşturduğunu ve etkileşimi azalttığını savunan öğretmen adaylarının tümünün (4) daha önce uzaktan eğitim ile ders almadıkları tespit edilmiştir.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırma kapsamında oluşturulan metaforlar, metaforlara yönelik gerekçeler ve temalar göz önünde bulundurulduğunda öğretmen adaylarının olumlu görüşleri olduğu kadar olumsuz görüşlerinin de bulunduğu belirlenmiştir. Bu kapsamda ortaya çıkan temalardan dördünün (imkân, erişim, işlevsellik ve ihtiyaç) olumlu, yedisinin (yetersizlik, tükenmişlik, kalite, sosyal izolasyon, çevresel faktörler, yapaylık ve tekdüzelik) olumsuz ve birinin (öz düzenleme) kullanıma göre olumlu ve olumsuz olabileceğini belirten metaforlar içerdiği görülmüştür.

Araştırma kapsamında belirlenen temalar incelendiğinde öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik metaforlarının en fazla “imkân” ve “erişim” temaları altında toplandığı görülmüştür. Bu durum katılımcıların uzaktan eğitim ile zamandan ve mekândan bağımsız olarak öğrenme ortamlarına kolay erişim sağladıklarını ve uzaktan eğitimin öğrencilerin zorlu süreçte eğitim faaliyetlerini sürdürmek için önlerindeki engelleri kaldırarak imkân oluşturduğunu göstermektedir. Özellikle imkân teması altında birçok katılımcının mevcut durumda uzaktan eğitimin uygun bir alternatif olduğunu ve öğrenmeyi desteklediğini belirttikleri görülmüştür. Katılımcıların bu temalar altında oluşturdukları metaforlar ve gerekçeleri göz önünde bulundurulduğunda uzaktan eğitime yönelik bu tür algılara sahip olmaları uzaktan eğitimin sağladığı kullanım esnekliğinden, öğrenme hedeflerine ulaşmayı kolaylaştırmasından ve eğitimin aksadığı dönemde kurtarıcı rolünü üstlenmesinden kaynaklanmış olabilir. Nitekim alanyazın incelendiğinde de uzaktan eğitimin hem

erişim kolaylığı sağladığına (Atik, 2020; Bączek vd., 2021; Rad vd., 2021) hem de zorlu süreçte eğitimin sürdürülmesi için destek sunduğuna ve imkân oluşturduğuna (Genç vd., 2020; Kaban, 2021; Rad vd., 2021) ilişkin öğrencilerin görüş belirttikleri benzer bulgulara rastlamak mümkündür. Bu kapsamda hem kadın hem de erkek öğretmen adaylarının en fazla metaforu olumlu olarak nitelendirilen “imkân” teması altında oluşturdukları ve “imkân” teması altında her bölümden en az bir öğrencinin metafor oluşturduğu da göz önünde bulundurularak uzaktan eğitime yönelik olumlu algı geliştirilmesinde uzaktan eğitimin sağladığı imkânların önemli olduğu söylenebilir. Bu doğrultuda öğrencilerin uzaktan eğitim deneyimleri sırasında ve öncesinde uzaktan eğitimin sağladığı imkânlara ve kolaylıklara yönelik bilgilendirilmeleri olumlu algı geliştirmeleri ve olumlu uzaktan eğitim deneyimi yaşamaları açısından faydalı olabilir.

Öğretmen adaylarının oluşturdukları diğer olumlu metaforlar “işlevsellik” ve “ihtiyaç” temaları altında toplanmıştır. Bu temalar altında toplanan metaforlarda öğretmen adayları uzaktan eğitimin çeşitli şekillerde fayda sağladığını, birçok ihtiyacı karşılayabildiğini, eğitimin sürdürülmesi için gerekli ve önemli olduğunu belirtmişlerdir. Uzaktan eğitim öğrencilerin istek ve ilgi alanları için geniş bir seçim yelpazesi sunmakta ve acil durumlarda eğitim hizmeti sunulması için destek sağlamaktadır (Domenici, 2020; Gonçalves vd., 2020). Uzaktan eğitimin bu özelliklerine vurgu yapan katılımcılar ihtiyaç temasında oluşturdukları metaforlar ve gerekçeleri ile uzaktan eğitimin gerekliliğine ve önemine dikkat çekmişlerdir. İşlevsellik temasında ise farklı amaçlar için kullanılabildiğine ve iş görme yetisine sahip olduğuna vurgu yapmışlardır.

Tüm bu olumlu temalar ve kapsadıkları metaforlar katılımcıların uzaktan eğitimi faydalı, etkili, kullanışlı, erişimi destekleyici ve gerekli olarak algıladıklarının göstergesidir. Alanyazın incelendiğinde öğrencilerin olumlu uzaktan eğitim algılarında uzaktan eğitimin eğitimde esneklik ve özerklik sağlamasının, eğitime ve eğitim kaynaklarına kolay erişimi desteklemesinin, fakülteye gitme zorunluluğunu ortadan kaldırarak diğer aktiviteler için daha fazla zaman sağlamasının etkili olabileceği belirtilmektedir (Armstrong Mensah vd., 2020; Atik, 2020; Gonçalves vd., 2020).

Öğretmen adaylarının en fazla metafor ürettikleri bir diğer tema olan “öz düzenleme” temasında oluşturulan metaforlar incelendiğinde uzaktan eğitimin bilinçli kullanılması gerektiği, gerekli zaman ve çaba harcanması durumunda verimli olabileceğinin belirtildiği görülmüştür. Bu durum öğretmen adaylarının uzaktan eğitim kullanımında öz düzenlemenin öneminin farkında olduklarını göstermektedir. Öğrencilerin hedeflere ulaşmak için kendi öğrenme deneyimlerini yönlendirmeleri beklendiğinden (Zimmerman & Schunk, 2011) öğrenci öz düzenlemesinin çevrimiçi öğrenme ortamlarında önemli olduğu belirtilmektedir (Cho & Shen, 2013). Bu kapsamda öğretmen adaylarının anında destek almaktan yoksun oldukları ve kendilerini sosyal olarak yalıtılmış hissettikleri uzaktan eğitim ortamlarında kendi öğrenmelerini düzenlemeleri bilincinde olmaları ve bunun için çaba sarf etmeleri öğrenme sonuçlarını ve akademik başarılarını iyileştirecektir (Cho & Shen, 2013; Wang vd., 2013). Bu doğrultuda uzaktan eğitim ortamlarının ve öğrenme faaliyetlerinin öğrencilerin öz düzenleyici öğrenme davranışlarını teşvik edecek şekilde düzenlenmesi akademik başarı ve uzaktan eğitimin etkililiği açısından faydalı olabilir.

Araştırmada uzaktan eğitimi olumlu olarak algılayan öğrencilerin yanı sıra olumsuz yönlerine dikkat çeken ve memnuniyetsizliklerini ifade eden öğrencilerin de bulunduğu görülmüştür. Bu kapsamda ortaya çıkan temalardan biri olan “yetersizlik” temasında öğrenciler uzaktan eğitimin yüz yüze eğitimin yerini tutmamasından, en az seviyede verim alınmasından ve tek başına ihtiyacı karşılamamasından şikayetçi oldukları belirlenmiştir. Bu durum katılımcıların uzaktan eğitimi yetersiz ve tatmin etmeyen bir eğitim sistemi olarak algıladıklarının göstergesidir. Nitekim katılımcıların uzaktan eğitimi yüz yüze eğitim ile karşılaştırdıkları ve yüz yüze eğitime göre yetersiz olarak görüş belirttikleri

çalışmalara alanyazında da rastlamak mümkündür (Bozdağ & Dinç, 2020; Kaban, 2021; Tuma vd., 2021). Bu kapsamda uzaktan eğitim ortamlarının öğrencilerin hedefleri, istekleri, kişisel ve sosyal özellikleri dikkate alınarak ihtiyaçlarına hitap edecek şekilde daha nitelikli hale getirilmesi ve yüz yüze eğitim ortamlarında sahip oldukları olanaklara alternatifler üretilmesi için teknolojinin avantajlarından yararlanılarak etkileşimli ortamlar ve etkinlikler tasarlanması uzaktan eğitim faaliyetlerinin verimliliğini ve öğrenci memnuniyetini artırabilir. Olumsuz metaforlar içeren bir diğer tema olan “tükenmişlik” temasında ise katılımcılar uzaktan eğitimin öğrenme sürecini zorlaştırdığından, umutsuzluk ve çaresizliğe yol açtığından şikâyet etmektedir. Bu temada oluşturulan metaforlar ve gerekçeleri incelendiğinde katılımcıların zorunlu uzaktan eğitim sürecinin yıpratıcı olmasından, strese yol açmasından ve yorgunluk hissi oluşturmamasından kaynaklı olarak tükenmişlik duygusuna kapıldıkları söylenebilir. Alanyazın incelendiğinde katılımcıların uzaktan eğitim ile ilgili bu tür algı ve düşüncelere sahip olmalarında pandemi nedeniyle uzaktan eğitime ani geçiş yapılmasının, uzun süre çevrimiçi ortamlara maruz kalmalarının, görev ve sorumluluklarının artmasının etkili olabileceği belirtilmektedir (Bhaumik & Priyadarshini, 2020; Genç vd., 2020).

Olumsuz ifadeler içeren bir diğer tema ise “sosyal izolasyon” temasıdır. Bu temada oluşturulan metafor ile katılımcılar uzaktan eğitimin yalnızlık hissi oluşturduğunu, duygu ve düşünceleri aktarma konusunda yetersiz kaldığını, gerçek zamanlı etkileşimde azalmaya neden olduğunu ve sosyalleşmeyi engellediğini belirttikleri görülmüştür. Uzaktan eğitimin başarıya ulaşması ve öğrencilerin öğrenmeleri için etkileşim ve iletişimin önemli bir etken olduğu belirtilmektedir (Bergdahl vd., 2020; Mercer vd., 2019). Aynı zamanda Fedynich ve arkadaşları (2015) uzaktan eğitim ortamlarında öğrenci ve öğretici arasındaki etkileşimin memnuniyet üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu ileri sürmektedir. Bu kapsamda öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik olumsuz eğilim gösterme nedenlerinden biri olarak iletişim ve etkileşimsel problemler yaşamaları gösterilebilir. Nitekim alanyazında öğrencilerin olumsuz uzaktan eğitim algısına ve deneyimine sahip olmalarının nedenleri arasında iletişim ve sosyal etkileşim eksikliğinin belirtildiği çalışmalar mevcuttur (Bozkurt, 2020; Fidan, 2017; Kedraka & Kaltsidis, 2020). Yaşanan iletişim ve etkileşim eksikliği tükenmişliğe yol açabilir, akademik performansı etkileyebilir, öğrencilerin öğrenme deneyimi ve mesleki gelişimi için sorunlar oluşturabilir (Sani vd., 2020). Bu nedenle öğrencilerin öğreten ve diğer öğrenciler ile etkileşimini artırıp algıladıkları sosyal izolasyonu azaltmak için teknolojinin potansiyellerinden faydalanmak ve destek sunmak bu tema altında yer alan olumsuz algıların ortadan kaldırılması için faydalı olabilir.

Öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algıları cinsiyet açısından incelendiğinde hem kadın hem de erkek öğretmen adaylarının uzaktan eğitimi çoğunlukla imkân ve fırsat sağlayıcı olarak algıladıkları görülmüştür. Buna rağmen erkek öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik oluşturdukları metaforların kadın öğretmen adaylarına göre daha olumlu olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla erkek öğretmen adaylarının uzaktan eğitimi kadın öğretmen adaylarına göre daha olumlu algıladıkları söylenebilir. Alanyazında bu bulgu ile paralellik gösteren çalışmalar (Altıntaş vd., 2020; Başar vd., 2019; Boz, 2019) olduğu gibi cinsiyete göre uzaktan eğitim algısının değişiklik göstermediğini belirten çalışmalar da mevcuttur (Fidan, 2017; Kırallı & Alıcı, 2016). Bu bulgunun kaynağı olarak öğretmen adaylarının duyuşsal ve sosyal özelliklerinin farklılığı gösterilebilir. Kadın ve erkek fark etmeksizin tüm öğrencilerin pandeminin getirdiği zorunluluk ile uzaktan eğitim sürecine dahil olduğu ve tüm derslerini uzaktan eğitim ile sürdürdüğü süreçte bu eşit koşullara rağmen erkek öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algılarının daha olumlu olması erkeklerin teknoloji kabul düzeylerinin, teknoloji ve bilgisayara yönelik tutumlarının kadınlara göre daha yüksek olmasından kaynaklı olabilir. Nitekim Zhang ve arkadaşları (2014) erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre teknoloji kabul düzeylerinin daha yüksek olduğunu belirtmektedir. Benzer şekilde erkek öğrencilerin bilgisayar ve teknoloji kullanımına yönelik

tutumlarının kadın öğrencilerden daha yüksek olduğunu belirten çalışmalar da mevcuttur (Cai, 2017; Tondeur vd., 2016). Bu kapsamda kadın öğrencilerin teknoloji kabul düzeylerini artıracak faktörlerin belirlenip bilgisayar ve teknoloji tutumlarını olumlu yönde etkileyecek, uzaktan eğitim kullanımına teşvik edecek seminer ve konferanslar düzenlenmesi uzaktan eğitim algılarını olumlu yönde etkilemek açısından faydalı olabilir. Aynı zamanda cinsiyet açısından uzaktan eğitim algısının değişiklik göstermesinin alt boyutlarını inceleyen çalışmaların yapılması bu değişikliğin çeşitli nedenlerini ortaya çıkarmak ve bu kapsamda gerekli çalışmalar yapmak açısından katkı sağlayabilir.

Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik algıları öğrenim gördükleri bölümler açısından incelendiğinde algıların bölümlere göre değişiklik göstermediği tespit edilmiştir. Fen bilgisi, ilköğretim matematik ve Türkçe öğretmenliği bölümleri başta olmak üzere bütün bölümlerdeki öğretmen adaylarının “imkân” teması altında en az bir metafor oluşturdıkları belirlenmiştir. Bu bulguya göre farklı bölümlerde öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının uzaktan eğitimi eğitim-öğretim faaliyetlerinin sürdürülmesi için imkân sağlayıcı ve öğrenmeyi destekleyici olarak benimsedikleri görülmüştür. Geleceğin öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik bu tür olumlu algıları uzaktan eğitim uygulamalarını mesleki yaşantılarında tercih edebileceklerini göstermektedir. Nitekim alanyazında da öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik algı ve deneyimlerinin gelecekteki öğrenmelerinde ve mesleki hayatlarında uzaktan eğitimi tercih etmeleri açısından önemli olduğu belirtilmektedir (Abbasi vd., 2020; Altıntaş vd., 2020).

Araştırma kapsamında öğretmen adaylarının büyük bir kısmının daha önce uzaktan eğitim ile ders almadıkları ve bu öğretmen adaylarının oluşturdıkları metaforların çoğunlukla “imkân” teması altında toplandığı belirlenmiştir. Uzaktan eğitim deneyimi olan öğrencilerin ise oluşturdıkları metaforların büyük bir kısmının “erişim” teması altında yer aldığı tespit edilmiştir. Daha önce uzaktan eğitim ile ders alma durumunun uzaktan eğitime yönelik algı üzerinde bir etkisinin olmadığı görülmüştür. Bu kapsamda elde edilen bulgulara göre daha önce uzaktan eğitim ile ders alan öğrenciler ile uzaktan eğitim deneyimi olmayan öğrencilerin algılarının birbirine benzer olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Pandemi öncesinde ve sonrasında yapılan bazı çalışmalar bu bulguyu destekler nitelikte uzaktan eğitim deneyiminin uzaktan eğitim algısını etkilemediğini belirtmişlerdir (Altıntaş vd., 2020; Başar vd. 2019; Fidalgo vd., 2020). Önceden uzaktan eğitim deneyimi yaşayan öğrenciler ile ilk kez bu ortamda yer alan öğrencilerin benzer algılara sahip olmaları öğrencilerin önceki uzaktan eğitim deneyimlerinden tam olarak verim alamamalarından ve uzaktan eğitim programlarının yetersiz kalmasından kaynaklanmış olabilir. Bu kapsamda öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik deneyimlerinin iyileştirilmesi için eğitim faaliyetlerinin planlanıp düzenli şekilde hayata geçirilmesi, uyum sağlamalarına yönelik oryantasyon çalışmaları yapıp bilgilendirilmeleri ilerideki uzaktan eğitim kullanımlarını ve uzaktan eğitime bakış açılarını farklılaştırabilir.

Tüm bu sonuç ve bulgular doğrultusunda öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik olumlu algı geliştirmek ve mesleki hayatlarında uzaktan eğitimi tercih etmelerine yönelik isteklerini artırmak için uzaktan eğitim ortamları özerklik ve esneklik sağlayacak, bireysel hedef ve ihtiyaçları karşılayacak şekilde tasarlanabilir. Aynı zamanda öğrencileri öğrenme sürecinde aktif kılacak, sanal ortamdan kaynaklı izolasyon duygusunu en aza indirecek ve iletişim problemlerine çözüm olacak etkinlikler ve stratejiler geliştirilebilir. Böylece uzaktan eğitim faaliyetlerinin etkililiği ve öğrenci memnuniyeti artırılabilir. Öğretmen adaylarının pandemi sırasında ve sonrasında yaşayacakları olumlu ve olumsuz deneyimlerin uzaktan eğitimin geleceği için önemli olduğu göz önünde bulundurularak öğretim sürecinde ve mesleki yaşantılarında uzaktan eğitim platformlarını etkili kullanabilmeleri adına bireysel yeterliklerini artıracabilecekleri eğitimler verilebilir. Pandemi döneminde yoğun bir şekilde uzaktan eğitim alan öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algılarının incelendiği bu araştırmaya ek olarak farklı

dönemlerde öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algılarının incelendiği çalışmalar gerçekleştirilerek karşılaştırma yapılması ileride meslek hayatlarında uzaktan eğitimi benimsemelerinin yorumlanması açısından fayda sağlayabilir.

Kaynaklar

- Abbasi, S., Ayoob, T., Malik, A., & Memon, S. I. (2020). Perceptions of students regarding E-learning during Covid-19 at a private medical college. *Pakistan journal of medical sciences*, 36(COVID19-S4), S57–S61. <https://doi.org/10.12669/pjms.36.COVID19-S4.2766>
- Altıntaş, S. & Göçen Kabaran, G. & Uşun, S. (2020). Pre-Service teachers' perceptions on distance education. *Turkish Studies - Education*, 15(6), 3959-3970. <https://dx.doi.org/10.47423/TurkishStudies.46000>
- Armstrong Mensah, E., Ramsey White, K., Yankey, B., & Self Brown, S. (2020). COVID-19 and Distance Learning: Effects on Georgia State University School of Public Health Students. *Frontiers in Public Health*, 8, 547. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2020.576227>
- Aslan, S.A., Turgut, Y.E. & Aslan, A. (2021). Teachers' views related the middle school curriculum for distance education during the COVID-19 pandemic. *Educ Inf Technol* 26, 7381–7405. <https://doi.org/10.1007/s10639-021-10587-z>
- Atik, A. D. (2020). Fen Bilimleri öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algısı: Bir metafor analizi. *Uluslararası Eğitim Araştırmacıları Dergisi*, 3(2), 148-170.
- Bączek, M., Zagańczyk-Bączek, M., Szpringer, M., Jaroszyński, A., & Wożakowska-Kapłon, B. (2021). Students' perception of online learning during the COVID-19 pandemic: a survey study of Polish medical students. *Medicine*, 100(7). <https://doi.org/10.1097/MD.00000000000024821>
- Bakhov, I., Opolska, N., Bogus, M., Anishchenko, V., & Biryukova, Y. (2021). emergency distance education in the conditions of COVID-19 pandemic: Experience of Ukrainian Universities. *Education Sciences*, 11(7), 364.
- Baran, A. & Sadık, O. (2021). COVID-19 sürecinde sınıf öğretmenlerinin acil uzaktan öğretim tecrübelerinin ve görüşlerinin incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34 (2), 813-854. <https://doi.org/10.19171/uefad.882291>
- Başar, M., Arslan, S., Günsel, E., & Akpınar, M. (2019). Öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algısı. *Journal of Multidisciplinary Studies in Education*, 3(2), 14-22.
- Berg, B. L., & Lune, H. (2019). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Eğitim Yayınevi.
- Bergdahl, N., Nouri, J., Fors, U., & Knutsson, O. (2020). Engagement, disengagement and performance when learning with technologies in upper secondary school. *Computers & Education*, 149, 103783. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2019.103783>
- Bhaumik, R., & Priyadarshini, A. (2020). E-Readiness of Senior Secondary School Learners to Online Learning Transition Amid COVID-19 Lockdown. *Asian Journal of Distance Education*, 15(1), 244-256. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3891822>
- Boz, A. (2019). *Öğretmen adaylarının teknoloji kabullenme ve kullanımı bağlamında uzaktan eğitim algılarının incelenmesi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.

- Bozdağ, B. & Dinç, F. (2020). The Perceptions Of Physical Education Teacher Candidates Towards The Concept Of Distance Education In The Covid-19 Process: A Metaphor Study. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 11, 1954-1980.
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemisi sırasında ilköğretim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik imge ve algıları: bir metafor analizi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6 (2), 1-23. <https://doi.org/10.29065/usakead.777652>
- Cai, Z., Fan, X., & Du, J. (2017). Gender and attitudes toward technology use: A meta-analysis. *Computers & Education*, 105, 1-13. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2016.11.003>
- Chang, C. Y., Chung, M. H., & Yang, J. C. (2022). Facilitating nursing students' skill training in distance education via online game-based learning with the watch-summarize-question approach during the COVID-19 pandemic: A quasi-experimental study. *Nurse education today*, 109, 105256. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2021.105256>
- Cho, M. H., & Shen, D. (2013). Self-regulation in online learning. *Distance Education*, 34(3), 290-301. <https://doi.org/10.1080/01587919.2013.835770>
- Christensen, L. B., Johnson, R. B. ve Turner, L. A. (2015). *Araştırma yöntemleri desen ve analiz*. (Aypay A., Çev. Ed.). Anı Yayıncılık.
- Çivril, H., Aruğaslan, E., Özyayın Özkara, B. (2018). Uzaktan eğitim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik algıları: bir metafor analizi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 8(1), 39-59. <https://doi.org/10.17943/etku.310168>
- Çokyaman, M. & Ünal, M. (2021). Öğrenci ve öğretmenlerin Covid-19 salgını dönemindeki uzaktan eğitim algısı: Bir metafor analizi. *OPUS International Journal of Society Researches, Administration & Organization Special Issue*, 1684-1715. <https://doi.org/10.26466/opus.913396>
- Das, M., & Biswas, P. K. (2018). ICT for learner support services in ODL system in developing countries: Challenges and the road ahead. In *Technology for Efficient Learner Support Services in Distance Education* (pp. 259-275). https://doi.org/10.1007/978-981-13-2300-3_14
- Domenici, V. (2020). A Course of History of Chemistry and Chemical Education Completely Delivered in Distance Education Mode during Epidemic COVID-19. *Journal of Chemical Education*, 97(9), 2905-2908. <https://doi.org/10.1021/acs.jchemed.0c00739>
- Fedynich, L., Bradley, K. S., & Bradley, J. (2015). Graduate Students' Perceptions of Online Learning. *Research in Higher Education Journal*, 27.
- Fidalgo, P., Thormann, J., Kulyk, O., & Lencastre, J. A. (2020). Students' perceptions on distance education: A multinational study. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 17, 1-18. <https://doi.org/10.1186/s41239-020-00194-2>
- Fidan, M. (2017). Metaphors of Blended Learning Students Regarding the Concept of Distance Education. *International Online Journal of Educational Sciences*, 9(1). <http://dx.doi.org/10.15345/iojes.2017.01.017>
- Genç, S.Z., Engin, G. & Yardım, T. (2020). Pandemi (Covid-19) sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin lisansüstü öğrenci görüşleri, *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41, 134-158.

- Guo, J. (2018). Building bridges to student learning: perceptions of the learning environment, engagement, and learning outcomes among Chinese undergraduates. *Studies in Educational Evaluation*, 59, 195–208. <https://doi.org/10.1016/j.stueduc.2018.08.002>
- Güneş, A. & Fırat, M. (2016). Açık ve uzaktan öğrenmede metafor analizi araştırmaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi (AUAd)*, 2(3), 115-129.
- Gonçalves, S. P., Sousa, M. J., & Pereira, F. S. (2020). Distance learning perceptions from higher education students - the case of Portugal. *Education Sciences*, 10(12), 374. <https://doi.org/10.3390/educsci10120374>
- Hussein, E., Daoud, S., Alrabaiah, H., & Badawi, R., (2020). Exploring undergraduate students' attitudes towards emergency online learning during COVID-19: A case from the UAE. *Children and Youth Services Review*, 119. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105699>
- Jensen, D. (2006). Metaphors as a bridge to understanding educational and social contexts. *International Journal of Qualitative Methods*, 5(1), 36-54. <https://doi.org/10.1177/160940690600500104>
- Kaban, A. (2021). Determining teachers', students', and parents' perceptions of distance education through metaphors. *International Journal of Research in Education and Science (IJRES)*, 7(1), 245-264. <https://doi.org/10.46328/ijres.1316>
- Karal, H., Çebi, A., & Turgut, Y. E. (2011). Perceptions of students who take synchronous courses through video conferencing about distance education. *The Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, 10(4), 276-293.
- Kedra, K., & Kaltsidis, C. (2020). Effects Of The Covid-19 Pandemic On University Pedagogy: Students'experiences And Considerations. *European Journal of Education Studies*, 7(8). <http://dx.doi.org/10.46827/ejes.v7i8.3176>
- Kıralı, F. N., & Alçı, B. (2016). Üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitim algısına ilişkin görüşleri. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 8(30), 55-83.
- Krippendorff, K. (2018). *Content analysis: An introduction to its methodology*. Sage Publications.
- Krishnamurthy, S. (2020). The future of business education: A commentary in the shadow of the COVID-19 pandemic. *Journal of Business Research*, 117 (1) 1-5. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2020.05.034>
- Mercer, N., Hennessy, S., & Warwick, P. (2019). Dialogue, thinking together and digital technology in the classroom: Some educational implications of a continuing line of inquiry. *International Journal of Educational Research*, 97, 187-199. <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2017.08.007>
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (2016). *Genişletilmiş bir kaynak kitap: Nitel veri analizi*. (S. Akbaba Altun & A. Ersoy, Çev. Ed.). Pegem Akademi.
- Moser, K. M., Wei, T., & Brenner, D. (2021). Remote teaching during COVID-19: Implications from a national survey of language educators. *System*, 97, 102431. <https://doi.org/10.1016/j.system.2020.102431>

- Neroni, J., Meijs, C., Gijssels, H. J., Kirschner, P. A., & de Groot, R. H. (2019). Learning strategies and academic performance in distance education. *Learning and Individual Differences*, 73, 1-7. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2019.04.007>
- Rad, F. A., Otaki, F., Baqain, Z., Zary, N., & Al-Halabi, M. (2021). Rapid transition to distance learning due to COVID-19: Perceptions of postgraduate dental learners and instructors. *Plos one*, 16(2). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0246584>
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. (M. Bütün & S. B. Demir, Çev. Ed.). Pegem Akademi.
- Reja, U., Manfreda, K. L., Hlebec, V., & Vehovar, V. (2003). Open-ended vs. close-ended questions in web questionnaires. *Developments in applied statistics*, 19(1), 159-177.
- Sani, I., Hamza, Y., Chedid, Y., Amalendran, J., & Hamza, N. (2020). Understanding the consequence of COVID-19 on undergraduate medical education: Medical students' perspective. *Annals of medicine and surgery*, 58, 117-119. <https://doi.org/10.1016/j.amsu.2020.08.045>
- Schmitt, R. (2005). Systematic metaphor analysis as a method of qualitative research. *The Qualitative Report*, 10(2), 358-394. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2005.1854>
- Sezgin, S. (2021). Acil uzaktan eğitim sürecinin analizi: Öne çıkan kavramlar, sorunlar ve çıkarılan dersler. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 273-296.
- Sukendro, S., Habibi, A., Khaeruddin, K., Indrayana, B., Syahrudin, S., Makadada, F.A. & Hakim, H. (2020). Using an extended Technology Acceptance Model to understand students' use of e-learning during Covid-19: Indonesian sport science education context. *Heliyon*. Nov 3; 6(11). <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2020.e05410>
- Taş, H., Yavuzalp, N., & Gürer, M. D. (2016). BÖTE Bölümü öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik algılarının metaforlar yoluyla belirlenmesi. *IV. International Instructional Technologies & Teacher Education Symposium*, (pp. 670-676). Firat University, Elazığ.
- Tondeur, J., Van de Velde, S., Vermeersch, H., & Van Houtte, M. (2016). Gender differences in the ICT profile of university students: A quantitative analysis. *DiGeSt. Journal of Diversity and Gender Studies*, 3(1), 57-77. <https://doi.org/10.11116/jdivegendstud.3.1.0057>
- Tuma, F., Nassar, A. K., Kamel, M. K., Knowlton, L. M., & Jawad, N. K. (2021). Students and faculty perception of distance medical education outcomes in resource-constrained system during COVID-19 pandemic. A cross-sectional study. *Annals of Medicine and Surgery*, 62, 377-382. <https://doi.org/10.1016/j.amsu.2021.01.07>
- Tuncay, N., & Özçınar, Z. (2009). Distance education students' "metaphors". *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 1(1), 2883-2888. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2009.01.513>
- Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilecek nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve uygulamada eğitim yönetimi*, 24(24), 543-559.
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [UNESCO]. (2020a). *School closures caused by Coronavirus (Covid-19)*. Erişim adresi: <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>

- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [UNESCO]. (2020b). *Startling digital divides in distance learning emerge*. Erişim adresi: <https://en.unesco.org/news/startling-digital-divides-distance-learning-emerge>
- Wang, C. H., Shannon, D. M., & Ross, M. E. (2013). Students' characteristics, self-regulated learning, technology self-efficacy, and course outcomes in online learning. *Distance Education*, 34(3), 302-323. <https://doi.org/10.1080/01587919.2013.835779>
- Wilson, E. J., & Elliot, E. A. (2016). Brand meaning in higher education: Leaving the shallows via deep metaphors. *Journal of Business Research*, 69(8), 3058-3068. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2016.01.021>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, G. K., & Güven, B. (2015). Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik algılarının metaforlar yoluyla belirlenmesi. *Türk Bilgisayar ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 6(2), 299-322.
- Yüksek Öğretim Kurumu (2020). *Uzaktan eğitime yönelik değerlendirme*. Erişim adresi: <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/uzaktan-egitime-yonelik-degerlendirme.aspx>
- Zhang, L., Nyheim, P. ve S. Mattila, A. (2014), The effect of power and gender on technology acceptance. *Journal of Hospitality and Tourism Technology*, 5(3), 299-314. <https://doi.org/0.1108/JHTT-03-2014-0008>
- Zimmerman, B. J., & Schunk, D. H. (2011). Self-regulated learning and performance: An introduction and an overview. In B. J. Zimmerman & D. H. Schunk (Eds.), *Handbook of self-regulation of learning and performance* (pp. 1–12). Routledge.

Extended Abstract

Introduction

Social isolation and quarantine measures that were taken within the scope of the Covid-19 epidemic resulted in educational activities being moved from traditional to online environments, and education being carried out through distance education activities. Thus, examining students' perceptions of distance education has gained importance. Given that teacher candidates are the distance education practitioners of the future, understanding the views of teacher candidates who experienced online teacher education will help reveal the weaknesses in how distance education was conducted. This will inform us on how to take necessary precautions against negative perceptions and improve distance education, which will become more widespread in the future (Başar et al., 2019). Accordingly, describing teacher candidates' metaphorical perceptions of distance education will be beneficial in terms of improving and interpreting the process (Tuncay & Özçınar, 2009). When the studies conducted in this context are examined, it is seen that scales and questionnaires are generally used to determine teachers' and students' perceptions of distance education (Gonçalves et al., 2020; Başar et al., 2019; Fidalgo et al., 2020; Bączek et al., 2021). However, it is known that data collected using questionnaires and scales have some limitations in measuring experience, feelings, and thoughts (Wilson & Elliot 2016).

For this reason, it is stated that metaphors can be preferred to have detailed information about students' perceptions of the subject (Yılmaz & Güven, 2015). Thus, the current study aimed to

determine the metaphorical perceptions about distance education of teacher candidates who recieved distance education due to the COVID-19 pandemic.

Method

The current study adopted a phenomenological design, and metaphors were used to determine the distance education perceptions of the teacher candidates who continued their teacher education through distance education during the COVID-19 pandemic. Study participants were 100 teacher candidates studying in different departments of the Faculty of Education of a state university who were purposefully sampled via the criterion sampling method. The data were collected through an online survey form using Google Forms. Some of the participants' metaphors were omitted because they were incomplete or were not created in an appropriate format. Data were collected until the number of acceptable metaphors reached saturation. The obtained data were analyzed by content analysis. The metaphors that teacher candidates created for distance education were divided into 12 themes.

Results

Findings of the content analysis showed that the teacher candidates created 100 metaphors for distance education. The most frequently repeated metaphors were: Lifebuoy (3), Prison (3), Flower (2), Desert (2), Hızır (2), Sun (2), Torture (2), Coffee (2), and Cassette (2). It was observed that the metaphors created were gathered under 12 themes including "opportunity", "access", "self-regulation", "incompetence", "burnout", "quality", "need", "functionality", "social isolation", "environmental factors", "artificiality" and "monotony".

Findings related to gender revealed that the metaphors created by male teacher candidates for distance education were more positive than those created by female teacher candidates. Also, it was determined that male teacher candidates did not create any metaphors under negative themes, such as "burnout", "social isolation" or "monotony". It was observed that the teacher candidates mainly created metaphors under the theme of "opportunity", and there was at least one student from each department under this theme. Moreover, it was determined that the majority of the participants had not previously taken any courses through distance education. A large part of these teacher candidates perceived distance education as something enabling. It was found that teacher candidates who had previous experience in distance education mostly created metaphors under the theme of "access".

Considering the metaphors created within the scope of the research, the reasons for the metaphors and the themes, the teacher candidates had negative and positive opinions. In this context, it was seen that four of the themes (opportunity, access, functionality, and need) included positive metaphors, seven themes (inadequacy, burnout, quality, social isolation, environmental factors, artificiality, and monotony) included negative metaphors. One theme (self-regulation) could be positive or negative according to the context of its use.

Conclusion, Suggestion and Recommendations

When the themes emerging in the research were examined, it was seen that the metaphors which the teacher candidates created for distance education could be gathered under the themes of "opportunity" and "access". This situation suggests that the participants had easy access to learning environments, regardless of time and place due to distance education. Distance education also creates

an opportunity for students to continue their educational activities during difficult times by removing obstacles. Especially under the theme of opportunity, it was seen that many participants stated that distance education is a suitable alternative and supports learning in the current situation. Such positive themes and the metaphors they cover indicate that participants perceive distance education as favourable, useful, supportive and necessary.

Examination of the “self-regulation” theme showed that the participants stated that distance education should be used consciously and it that can be productive if the necessary time and effort are spent. This shows that teacher candidates are aware of the importance of self-regulation in the use of distance education. Indeed, it is stated that learner self-regulation is important in online learning environments (Cho & Shen, 2013) as students are expected to direct their own learning experiences in order to achieve goals in distance education environments (Zimmerman & Schunk, 2011).

In the current study, it was observed that there were students who drew attention to the negative aspects of distance education and expressed their dissatisfaction and students who perceived it positively. When the metaphors created for the theme of “burnout”, which is one of the themes including the most negative metaphors are examined, it can be said that the participants have a feeling of burnout because the compulsory distance education process was tiring, caused stress and created a feeling of fatigue.

Another theme that includes negative statements is the theme of “social isolation”. With the metaphor created in this theme, it was seen that the participants stated that distance education creates a feeling of loneliness, is insufficient in conveying feelings and thoughts, causes a decrease in real-time interaction and prevents socialization. It is stated that interaction and communication are important factors for the success of distance education and the learning of students (Bergdahl et al., 2020; Mercer et al., 2019). In addition, Fedynich et al. (2015) argue that the interaction between the learner and the instructor in distance education environments significantly affects satisfaction. In this context, it can be stated that one of the reasons for the students’ negative tendency towards distance education could be because they experienced communicational and interactional problems.

In terms of gender, it was seen that both female and male teacher candidates perceived distance education as providing opportunities. Despite this, it was determined that the metaphors created by male teacher candidates for distance education were more positive than those created by female teacher candidates. Therefore, it can be said that the teacher candidates’ perceptions of distance education differ according to gender, and female teacher candidates did not lean as positively towards distance education as male teacher candidates did. In the literature, studies reveal the results that show similarities with this finding (Başar et al., 2019; Boz, 2019; Altıntaş et al., 2020), as well as studies which indicate that the perception of distance education did not differ according to gender (Fidan, 2017; Kırallı & Alcı, 2016). The difference in affective and social characteristics of teacher candidates can be cited as the source of this finding.

Regarding department of study, findings indicate that teacher candidates in all departments, especially the science, primary school mathematics and Turkish language teaching, created at least one metaphor under the theme of “opportunity”. Teacher candidates studying in different departments consider distance education as something enabling and supporting learning to continue education and training activities. Such positive perceptions of prospective teachers about distance education show that they may prefer distance education applications in their professional lives.

According to the findings obtained regarding previous experience with distance education, the perceptions of the students who previously took some classes through distance education were similar to those who did not have any such experience. Supporting this finding, some studies conducted

before and after the pandemic stated that the distance education experience did not affect the perception of distance education (Altıntaş et al., 2020; Başar et al., 2019; Fidalgo et al., 2020). The fact that students who have previously experienced distance education and those who are in this environment for the first time have similar perceptions may be because the former did not benefit fully from their previous distance education experiences.

In line with the research results, distance education environments should be designed to provide autonomy and flexibility and meet individual goals and needs. Teachers should develop a positive perception of distance education and increase their willingness to use distance education in their professional lives. Also, activities and strategies should be developed to make students active in the learning process, minimize the feeling of isolation caused by the virtual environment, and solve communication problems. Thus, the effectiveness of distance education activities and learner satisfaction can be increased. It should not be forgotten that teacher candidates' positive and negative experiences during and after the pandemic are important for the future of distance education. In this context, studies conducted for teacher candidates to have a positive experience and develop a positive perception will also benefit the future position of distance education.

Yayın Etiği Beyanı

Bu araştırmanın, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi kurumu tarafından 30/03/2021 tarihinde 2021/83 sayılı kararıyla verilen etik kurul izni bulunmaktadır. Bu araştırmanın planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirisi gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu çalışmanın gerçekleşmesinde yazarlar eşit katkı sağlamış olduklarını beyan ederler.

Çatışma Beyanı

Araştırmanın yazarları olarak herhangi bir çıkar/çatışma beyanımız olmadığını ifade ederiz.